

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az eperjesi „Széchenyi-kör“ és a „sárosmegyei gazdasági egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda:

főutca, 203. sz. a.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadóhivatal:

Az Eperjesi Népbank helyiségeiben, főutca 2. sz.

Ide intézendők az előfizetések, hirdetések s a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre 10 ft — 1 kr.
Félévre 5 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetéseket elfogad: **Haasenstein és Vogler** Budapesten és Bécsben, **G. L. Daube** m. Frankfurtban.

Hirdetési díj:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— **Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyiltér minden sor 10 kr.**

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Eljen a paragrafus!

„Ha az ember az angol, porosz vagy bármely más civilizált állam közigazgatási szervezetét s intézményeit akarja tanulmányozni s ösmerni. — úgymond megyénk egyik felejtethetetlen emlékü kitünő főjegyzője, Kolosy Miklós „Tanulmányok a közigazgatás köréből“ című munkájában. — ezt akadálytalanul elérheti; mindössze érintkeznie kell ez iránt valamely könyvárussal, ez megszerzi a szükséges kézikönyveket; — de ha saját közigazgatásunkat akarjuk tanulmányozni. — az már más. Ez oly titok, melyet nem ösmersenki, miután egyáltalán nincs is szervezve és mert se könyv, se ember széles Magyarországon nincs, a mely és a ki minden irányban felvilágosítást adhatna. Nem ösmernék tehát önmagunkat.“

Hát bizony ez így van!

Temérdek törvény, pótló, kiegészítő, magyarázó rendelet, régi helytartótanácsai intézvény s utasítások léteznek, melyeken eligazodni felette nehéz. Ehhez járul a sok törvényhatósági s községi szabályrendelet, melyeknek száma napról napra növekszik. Egyszóval el vagyunk árasztva mindenféle szabályokkal, melyek rendszeresen összeállítva sehoh sinecenek és nem is lehetnek.

Gúnyoltuk a Bach-korszakot a maga Verordnugjaival és paragrafusaiival s ime most annyira benne vagyunk a saját paragrafusainkban, hogy valóságos labirinth-

ben találjuk magunkat s nem tudjuk, hol keressük Ariadne utmutató fonálát.

Az általános érvényű törvények, rendeletek és utasítások mellett — mint említettük — ott van még a sok törvényhatósági és községi szabályrendelet. Ez utóbbiak a zavart, általában véve, tetemesen növelik. — Elismernék, hogy lehetnek és vannak is speciális helyi viszonyok és érdekek, melyek a törvény korlátain belül megfelelő külön szabályozást igényelnek; de hason természetű viszonyokat azonos körülmények között egyik megyében vagy városban külön s a szomszéd megyében s városban megint külön szabályozni: ez oly praxis, mely épen nem szolgál a közigazgatás egyszerűsítésére.

De mi azért csak gyártjuk a szabályrendeleteket, mert még mindig nem elég a paragrafus, még mindig több paragrafusra van szükségünk; kívánják ezt felsőbb rendeletek és kívánja maga a törvény.

Ott van pl. a kihágásokról szóló 1879. évi XL. t. czikk. Ki van abban mondva, hogy kihágást képez azon eselekmény, melyet: 1. a törvény, 2. miniszteri rendelet, 3. a törvényhatóság, vagy 4. törvényhatósági joggal fel nem ruházott sz. kir. vagy rendezett tanácsesal bíró város által kiadott szabályrendelet, kihágásnak nyilvánít.

Melyik eperjesi ember tudja, hogy pl. Kutyabagason mit nyilvánítottak kihágásnak?

Vannak szabályok, melyeket senkitől

sem tanultunk, de melyeket mindazonáltal minden rendes ember ismer és öntudatosan vagy ösztönszerűleg önkényt követ; mert azokat maga a józan ész diktálja. Minek azokat szabályrendeletekbe foglalni s egy helyütt azonos feltételek mellett így, más helyütt amúgy variálni!

Ott vannak a törvény határozmányai, intentiói; szolgáljanak ezek zsinórmértékül. Az életben előforduló minden egyes esetre nézve úgy sem leszünk soha képesek külön írott szabályt állítani fel; s különben is tapasztalati tény, hogy a helyes és gyors eljárást misem hátráltatja annyira, mint épen a casuistika.

Egy esetet hozunk fel.

Nemrég történt, hogy egy helybeli orvos a kapitányi hivatalnál bejelentette, hogy egy főutcai ház lakója az udvarra mindentéle galádságot öntött ki, mely az árokutczára lefolyt s ott oly kipárolgást okozott, hogy a házban több betegedés fordult elő. A kapitányi hivatal ez ügyben eljárva az illetőt elmarasztalta. A marasztaló ítélet másodfokulag is megerősített. Az elmarasztalt fél azonban a harmadfokú hatósághoz is felebbezett s ott a kihágás vádja alól felmentetett, azon okból, mert az 1879. évi XL. 125-ik §-a így szól, hogy a ki városban a szeméthordásra vagy a póce-gödörök tisztítására fennálló szabályt megszegi stb. húsz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, — ámde Eperjes városának ilyenmü szabályrendelete nincs.

Diana megkönnyebbülten lélegzett fel.

„És most menj szobádba. Gyönyörködj a képből. Én szintén szobámba megyek.“

Katalin grófnő a benyilóba ment. Kicsinyke kis szoba volt, egyszerű butorral. A szoba egyik szögletében kis ágyacska, melynek faragványos oszlopain végig omlott a nehéz kék selyem függöny, mely jelenleg le van még bocsátva.

Katalin grófnő lélekzetelfojtva közelít az ágyacska-hoz, amint annak függönyei megmozdulnak, s közülök kidugja apró fejkészletét egy kedves — kis pinesi kutya.

A világ legelkényeztetettebb teremtese, a ki jobban el van kényeztetve a világ bármelyik királykisasszonyánál. A kinek külön udvartartása van, külön szakácsa, külön szobaleánya, szóval minden külön van.

Bizony, Diana k. a. (erre a névre hallgat a pinesi is, meg a társalkodónő is) a lehető legnagyobb kényelemmel van ellátva. A száját sohasem nyitja ki csak evésre; ugatnia sem szabad, nehogy megerősítse a torkát; helyette a komornyik úr ugat, hogy Diana k. a. el ne felejtse az ugatást, s el ne szégyelje magát, ha valami paraszt kolle-gája megszólítaná, s nem tudna felelni neki.

Hogy miért van Diana k. a. úgy elkényeztetve, annak megvan a maga története. Tíz év előtt, a mikor még Diana k. a. bakfisch volt, a grófi parkban Katalin grófnő sleppjere egy ártatlan vízi kígyó tekergőzött. Az okos pinesi dühösen rárontott a sleppre s a kígyót egy nyekkenés nélkül agyonfojtotta. Képzeltető a nagy ijedelem, a mint egy ott lévő állatorvos a vízi kígyóból mérges viperát csinált.

Azóta éli világát Diana k. a. (nem a társalkodónő, de a pinesi) azóta költ rá többet Katalin grófnő, mint unokájára, Sárváry Béla grófra, a ki utolsó férfi-sarja a Sárváry grófnak, s egyetlen örököse Ka alin grófnő reugeteg vagyonának.

(Vége következik.)

TÁRCZA.

A méltóságos grófnő pinesi-kutyája.

Irta: Kohányi Tihamér.

Sárváry Katalin grófnő, Mindszentekkor töltötte be a hetvenedik élet. Mintha nem is Andráshava lett volna, hanem tavasz közepe. A természet minden pompáját rápazarolta e napra. Az örök vándor: a nap teljes fényében ragyogott a fák hulló leveleire, a kopasz szántóföldekre. A rét hervadó füvein végig futott a nevető napsugár, s a grófi park rondelláin újra kinyitotta kelyhét a szemérmes lilium. A csodálatos déli növények ezrei, mint egy intésre széthajtották szirmaikat. Még a park taván is vígan verdestek szárnyaikat a hattyúk, mintha újra tavasz lenne.

A vén Pál portásról is levedlett a rókaprémes bunda, meg a vidrabőr kucsma, s helyette kaczkias magyar nadrág, arany zsinóros bársony attila, magas sarkú sarkantyus csizma lett felöltve. A kastély üveges tornáczai a mai napra nem fülnek.

Katalin grófnő „jelenleg“ a kastély kápolnájában buzgálkodik. A jelenleg-et azért teszem maeska-köröm közzé, mert az egy évben csak egyszer jelent reggeli hét órát — Katalin grófnő születésnapján, a mikor az öreg grófnő halát ad a Mindenhatónak, hogy ép egészségben virasztotta e nagy napra. Más közönséges napon a kastélyban még kilenez órákor reggel minden ablakfüggöny le van bocsátva; telen-nyáron egyaránt.

A legelső szerencsekívánat, az a mit az öreg grófnőnek mond, a társalkodónője, Vörösváry Diana, a ki apjának halála óta, tehát már tíz éve van Katalin grófnő közelében. Vörösváry Miksa, Diana apja, hűséges gazdatiszta volt a Sárváry

grófnak hosszú éveken, s Katalin grófnő magához vette az árvát, kinek anyja valahol a világ isten tudja melyik zugában él. Könnyelmű asszony volt, a ki nem érdemelte meg, hogy olyan derék férje volt, s hogy olyan szép leánya van. Katalin grófnő évi segélypénzt ad neki, hogy Dianát maga mellett tarthassa.

Diana templomból kimenet várta Katalin grófnőt. (A templomba soha be nem tette tíz év óta lábát senki az öreg grófnőn kívül.)

„Grófnő. — szól Diana, Katalin grófnő kezére esőket nyomva — én minden jót kívánok! — a többit aztán elfojtotta az igaz szívből jövő zokogás.“

„Semmi érzékenykedés Diana; tudom, hogy igaz szívből mondd a kívánatot. Nem úgy mint a többiek, a kik mindig várnak az ajándéka. . . . Na ne vedd őket. . . . De neked adok ám valamit ma!“

Egy kicsiny, kerek szobába, a hol a léptek nesztét elnyelte a puha, bársonyos szőnyeg, a hol a falakat drága, virágos függönyök borították, vezetete be Katalin grófnő Dianát. A mahagóni fából készült asztalon csak egy aranyesattos, drágakövekkel kirakott album volt. Katalin grófnő azt vette kezébe, s kinyitotta az első lapot.

Egy déli férfi arczképe volt. A huszár egyenruha feszesen illett a szép termethez. A nemes kifejezésű arcz, a magas homlok, s a finoman metszett ajkak, a sötét, villogó szemek, mind oda illettek ahhoz a mély hosszú sebhez, mely a homlok egész hosszában elvoul.

Diana arca halotthalvány lett a kép látására. Katalin grófnő nem vette azt észre, ő csak az arczképet nézte.

„Lám, a születésnapomra ezt küldte nekem Béla. Én nekem adom, tedd el. Ne szólj semmit, ne pirulj, ne hálálkodj! Hallgass! Tudok mindent.“

„Grófnő. . .“ suttogott elszorult kebelével a lány.

„Tudok mindent. Kedvesebb ajándékot nem adhatok a játszótárs arczképénél!“

Nézetünk szerint ily szabályrendeletre az idézett törvény életbeléptetéseig nem is volt s ezentúl is csak azért lesz szükség, mivel épen a törvény kívánja. Mert eltekintve attól, hogy a hatóságnak nemesak jogában, de kötelességében is áll a közrendet és köztisztaságot, kivált oly esetben, midőn annak áthágása egészségügyi hátrányokat vonhat maga után, az adott körülményekhez képest kényszer-eszközök által is fenntartani — akár vannak erre speciális szabályok, akár nem, — már a közegészségügy rendezéséről szóló 1876. évi XVI. t.-cikk 10-ik §-a is kifejezetten kötelességévé teszi a hatóságnak, hogy mindazt, a mi az utcák, térek és lakások légkörét tisztátalanná teszi, kényszer útján is elhárítsa.

Van tehát a fennforgó esetre nézve közegészségügyi törvény, van törvény, mely a kihágásokról szól; de ez mind nem elég, mert kell azon kívül még külön szabályrendelet is. A míg pedig ez létrejön, addig csak hadd fertőztessék meg a levegőt, a kiknek abban kedvük telik.

No már ezen segíteni kell. Talpra urak! csináljuk meg gyorsan a szabályrendeletet; de tessék ám jól utána gondolni, hogy hányféle módon lehet a köztisztaság ellen kihágást követni, és a levegőt megfertőztetni; mert ha az elgondolható esetek közül véletlenül csak egyről is megfélemlünk, ki áll érte jót, hogy adott alkalommal ismét nem az lesz a felsőbb foku feloldó határozat indoka: Uraim erről nincs szó a szabályrendeletben, X. Y. tehát a vád alól felmentetik.

A közegészségnek első feltétele: a köztisztaság; de legfőbb: — a paragrafus!

Levelezés.

Kis-Szeben, 1882. okt. 7.

A 67. sorszámú városunkban ezentúl általánosan állomásozandó 2-ik zászlóalj f. hó 5-én esti 7 órakor érkezett meg szerencsésen új rendeltetési helyére. A fogadtatás, melyben a zászlóalj részvétel, habár, külsőleg szerény, viszonyaink mellett, nem volt igen kapriáztató, mindamellett joggal mondható a lehető legszívélyesebbnek, kis városunk közönsége megmutatta, hogy nemesen érez azok irányában, kik messze hazájuk s családi tűzhelyüktől, vészteljes körülmények között legdrágább kincsüket, az életet is kockáztatják, hogy a felvilágosodásnak még eddig oly alacsony fokán álló népek között a jelenkori műveltségnek tért biztosítsán, ezen visszamaradt nép jelenjét türethetőbbé tegyék, s jövőjének biztos alapot vessenek. Az érkezés időpontja, nem tudni mi okból, hivatalosan jelezzve nem volt; erre nézve polgármesterünk alkalmmal szerezvén az alispán utól biztos tudomást, megtették az intézkedések, melyek az érkezendők szerény, de szívélyes fogadtatásához szükségesek valának. A vonat, melyen a zászlóalj utazott, elkésven, nem a rendes időben, tehát d. u. 3 óra 33 perczkor, hanem mint fent is jelezzve van, csak esti 7 órakor robogott a csinosan feldíszített pályaudvarba, szünni nem akaró éljenzéséből kísérve a szokotlan nagy számban megjelent városi közönségnek.

Megállítása után a zászlóalj tisztikara kiszállván, a városi polgár mester magyar nyelven rövid, de velős beszédben kifejezést adott azon osztatlan örömeinek, melyet az érkezettek viszontlatása szült; ezt a városi jegyző német nyelven röviden tolmácsolván, a zászlóaljat városunkban üdvözölte, mire a zászlóalj parancsnoka melegen válaszolt.

Ezek után a legénység is kiszállván, a zászlóalj mozsárlővések, zene s a közönség éljenzése kíséretében a kivilágított városba vonulván, a díszesen felbologozott laktanya előtt imára vezényeltetett s ennek megtörténtével a laktanya vezetői hol is a városi közönség által fényesen megvendégeltetett. 8 1/2 órakor a Hubert-féle vendéglőben mintegy 50 személyből álló társaság gyűlt össze estebédre, melynek folyama alatt a városi polgármester Király Ö Felségére, a városi jegyző a zászlóalj tisztái karára, a zászlóalj parancsnoka a városi közönségre üritvén poharat, az estebéd festelen kedélyes mulatsággá fejlődött, s csak a jól előhaladt órákban ért véget. Kedves kötelességünknek tartjuk köszönetet mondani W. E. ügyvéd urnak, aki a fogadtatást előkészületeit rendezvén, annak sikerét nagy részben buzgalma által biztosította; köszönetet mondunk továbbá a helybeli önkényes tüntető-egylet alparancsnokának K. J. úrnak s általa a fogadtatásnál közreműködött többi egyleti tagoknak, kik a jó rend fenntartása érdekében fáradván, a fogadtatás külső emeléséhez jelentékeny részben hozzájárultak, s elvégre köszönjük továbbá B. Gy. úr azon fáradozásait,

melyeket a legénység megvendégeltetése körül oly buzgóan kifejtett. S midőn azon biztos reményünknek adunk kifejezést, hogy az egyetértés mely az eddig itt állomásozó katonaság s közöttünk honolt az újonnan érkezettek is szorosán fogja fűzni hozzánk, s ezáltal társadalmi életünk is új lendületet veend, a zászlóaljat ismételve üdvözöljük körünkben. S....r.

Vasárnapi krix-krax.

(Deákori emlékek. Monopol a monopolban. Germán-élny. Emanczipált nő. Rokonszenves arezok. Ismerkedési máma. Kali. foto-, tele-, fono-, steno-, lito- és para-grafus. És krix-kraxo-grafus.)

Kiszóltott egyszer engem a professorom a német nyelvből hogy referálják neki a „sarkszámokról“.

Én édes Istenem! hiszen külön sem tudnak felelni se a „sark“-ról, se a „számok“-ról, — hát még együttesen? . . .

Hallgattam; — de ő csak tovább nyaggatott. — Hogy van az németül „sarkszám“?

Hogy van? . . . hogy van? . . . gondolkodom magamban. — Hát már hogy lehetne másképp, mint — „Abesz-ummer“.

A társaim nevettek vesztettül erre a feleletre, a professor úr bepíngált (most meg én pingálom őt?) a cathalogusába egy tertiát, dühös volt, mint a tigris, mikor prédáját szalasztja el.

— Maga tökfikó!

(Hm? Báresak az volnék! beh jó hasznát venném a ferbliben, ha két fikó van a kezemben!)

— Maga soh' sem fog tudni németül, — mérgeskedek tovább az öreg, — a ki pedig a mai világban németül nem tud, az nem ember, az nem boldogul sehol, . . . az nem emberek közé való, . . . az . . . szóval ön számár! . . .

— Ergo: stultus! voná le a logikus következtetést egyik osztálytársam; a miért persze az osztályból azon perczen kidobták s ráadásul a legközelebbi szünidőben karcerbe csukatak. . .

En pedig lettem magyar ember s német stultussá. . . Boldog diákori emlékek! . . . Nem tudok németül, s azért mégis boldogultam. Hanem aztán egyszer csakugyan beletört a bicskám.

Már most igazán belátom, hogy a német nyelvnek igen nagy hasznát vehettem volna.

Schulverein, antiszemitikus „Journal“-ok, magasabb bírói tudomány, bécsi divat-blatt s ezenkívül számos magyarfaló intézet, Actiengesellschaft és Spiszbürger-Politik — mind nélkülözök teremtő pineslimet! (?)

Ez még különben mind hagyján volna! Hanem itt az a legnagyobb baj, hogy ott abban a sarokházi kis trafikában olyau eszemadta kis trafikáns-lány árulja a szivarokat, hogy az ember a cigaryájának való tüzet, akár a szive langjánál is meggyújthatná, ha megpillantja!

Bájos alak, . . . szép tünemény — és „esalfa vak remény“, . . . hozzáférhetlen, sőt még csak szót váltani sem lehet vele, — mert az öreg mámi boltnyitástól boltzárásig furtum ott ül mellette nagy karosszékében, — magától értetődik, hogy örzési elszert- illetve csábíthatlansági szempontból! A kis trafikáns-lány monopol a monopolban!

Kár, hogy nem lehetek a főtrafikánsa! Minden nap benéztem hozzá s vettem tömérdek szivart, órákig is válogatva, csakhogy nézhessem a bájos alakot. S ha esetleg Tóth Kálmán már meg nem írta volna a „Szép szivarárú lányhoz“ című versét, akkor bizonyára én irandottam volna azt meg jelenleg.

Hanem teringettét, hát csakugyan olyan poltran vagyok én, hogy egy fiatal lánnyal egy öreg asszony jelenlétében nem mernék szóba állani? . . . Azt már nem tételezem föl magamról!

Azért is megismerkedem vele! Dobogó szívvel nyitottam be a boltocskába, remegő hangon cigarettát kértem s reszkető kézzel gyújtottam rá egyre.

Már éppen fizettem, midőn a szinlaphordó behozza a szinlapot.

Ahá! . . . itt van az alkalom!

— Kisasszony szokott a színházba járni? A kicsike elmosolyogta magát, s vállat vont; — az öreg mámi pedig mormogott valamit az orra alatt s olyan dühösen szurkált kötötűjével, mintha élethálal harcöt vívott volna a kezében levő strepfivél!

— A mai darab igen jó, — folytattam tovább, — forrón ajánlhatom a kisasszonynak; ha még nem látta, mindenesetre nézze meg; én . . . mondom, hogy igen sok szindarabot láttam, hanem . . . ez . . .

— Aber Sie weist nicht ungarisch! hallom a karosszékéből a menyörgést!

No én ugyan akár napestig folytathattam volna a solo-társalgást, hát még sem esalok ki a kicsikéből egy csipetnyi hangocskát sem!

Bizony az már nagy baj, mert én meg németül nem tudok! . . .

Lám, lám mégis igaza volt annak az én professoromnak, hogy német nyelv nélkül nem lehet boldogulni! . . .

Én édes Istenem! . . . Talán egyenest a

paradicsomkert ajtaja nyílt volna meg előttem, ha németül tudok!

Mig én merengve szívtam cigarettámat. állva egy helyen s bámulva hol a mámira, hol a lányára. — aközben egy elegáns uri dáma jött be szintén cigarettát vásárolni; — ő ébresztett fel merengésemből, mivelhogy tüzet kért tőlem.

Szemébe nézek s úgy látom, hogy ennek is olyan gyújtó szempárja van, akár a monopolbeli monopolnak.

No megállj, a' lesz a legszebb, ha én most vederből esőbörbe estem?!

Aunyi bizonyos, hogy valami emanczipált nő lehet.

— Tessék! s odanyújtam cigarettámat.

— Köszönöm! (Ez legalább magyarul tud!)

Gyorsan kinyitottam előtte a boltajtót; ő mosolyogva fogadta előzenységemet — s eonamore karon fogott!

Ah! ez nem kezdődik rosszul!

Azon vettem magamat észre, hogy egy ismeretlen, cigarettázó bájos hölgygyel (meg nem lehetett túl a XXX-en) a jordan sétálgatok.

— Ön körülbelül csodálkozik t. uram, — kezdé a társalgást, hogy én kegyedet amúgy mirnix-dírnix karon csiptem, s hogy önnel úgy szólván erőnek erejével ismeretséget akarok kötni? — Valóban, . . . azaz hogy korántsem, sőt ellenkezőleg . . . hebegém zavartan.

— Soh'se szabadkozzék! . . . Látja, nekem az a természetem, hogy — ha egy rokonszenves arezot megpillantok, — s ön szintén ezek közé tartozik, — (még így sem bókolt meg hölgy teljes életemben!) avval tüstént meg kell ismerkednem, — ellenkező esetben a legnagyobb betegségbe esném! . . . Ez nekem már a véremben van.

Hm? még ismerkedési mámiáról sem hallottam soha semmit! Az ember mindig tanul! . . .

En hallgattam s ő tovább folytatta:

— Igaz ugyan, hogy nekem ez a rokonszenves arezokkal való megismerkedés már igen sok bánatot, galibát okozott. Az én szívem már teljesen megkövült, sőt jobban mondva talán már szívvel sem bírok. Élttem drámája irni tanuló kis lány koromban kezdődik; megjegyzendő azouban, hogy irni 16 éves koromban kezdtem tanulni. Hogy miért ily későn, az nem tartozik a dolgra. S az a legnagyobb szerűb, hogy nekem örökkön-örökké „grafusokkal“ volt bajom.

Hallja csak; nekem igen érdekes élettörténetem van:

Legelőször is mellém adtak egy kaligrafust, — ez aztán megtanított nem csak szépen írni, hanem szépen szerelmeskedni is. Ő belem bolondult, én meg ő belé; az volt az első férfi, ki-ismerni tanultam. A bolond addig rimázkodott nekem, hogy ajándékozzam meg az arczképpemmel, mig elszántam magam s elmentem egy fotografushoz lefényképeztetendő magamat.

A fotografus igen csinos fiatal ember volt, sokkal szebb mint a kaligrafus, s midőn az arczképeimet elküldte, a csomagban egy szerelmes levelkét is találtam, melyben tudomra adta, hogy ő ugyan Berlinbe utazik azonnal, hanem ha csak egy kis vonzalommal is viseltetem iránta s ha van kedvem feleségévé lenni — sürgönyözzék neki.

En egy kissé fontolóra vettem a dolgot s az eredmény az lett, hogy a fotografus háttérbe szorítá a kaligrafust.

Sietve mentem a távir dai hivatalba, hogy az üdvadó sürgűnyt feladjam. Érdekes, halvány, bánatos arczu fiatal távir datiszt fogadott ottan.

Vérem arczomba szökelt s azt sürgönyöztem a fotografusnak, hogy „Uram az ön szentelensége határtalan!“

Fülig beleszerettem a telegrafusba s úgy körülhálózám esab- s cselekkel, hogy egy szép napon a távir da-főnök arra ébredt fel, hogy a tisztje megugrott.

Megszóltunk Amerikába.

Itt aztán még nagyobb bajba keveredtem. Edison akkor találta fel a fonografot. Szomszédságunkban éppen egy fonograf-gyártó lakott, s minthogy nekem szerinte igen tiszta szép hangom volt, gyakran felkért, hogy jöjjelek át hozzá a fonografjaiba énekelni, hogy azokat kipróbálhassa, valjon elég tisztán adják-e vissza a hangokat.

Eleinte igen ártatlanul ment minden, — később azonban együtt kezdtünk énekelni szerelmes dalokat, aztán megvizsgáltuk a sziveinket, valjon elég tisztán dobognak-e? . . . s úgy találtuk, hogy a legeslegtisztábban. — Égtünk egymásért, s hogy valahogy hamuvá ne égjünk, hidegebb tájra, Oroszországba menekültünk.

A telegrafus megíratott engem is, meg a fonografust is. Igen érzékeny szive volt a szegénynek!

Oroszországban fáztunk és belekeveredtünk a nihilista-mozgalomba.

Házunk igen látogatott volt. Nálunk gyűltek össze a stenografusok, kik a titkos nihilista-ülések folyásait gyorsították, — s ugyanezek nálunk volt a litografia, mely ezen ülések folyásait sokszorosította.

A díszes kompánia közül egy fiatal stenografus és egy vén litografus belém szeretlek, — én pedig ekkor már ismét egy ügyvédbe szerettem; ez az egyedüli, ki drámám alakjai között nem „grafus.“

— Boc

jegyezni, —

— Igaz

dám, az a k

vívott miatta

A sten

pedig amaz

Mind a

A fono

két oktondi

magától.

Tárt ka

eséretere legy

Letűnk

Hanem

törvénytelen

mondta, hogy

hűtelen? . .

arczokkal tús

nevetséges! .

vette a dolgo

czította önma

nyesen elvált

Szentpé

nem találtam

azert onnan

magára voná

Ó eihal

Istenem

elseje a kalig

tottam volna

szereltem leir

— Ön

tölem kis szí

— Saj

pedig: krix-

Elszörn

sokaságon s

Szép a

Kár ér

(Mint

— Boesánat nagysád, — bátorkodám megjegyezni, — az is „grafus“, még pedig paragrafus.

— Igaza van! . . . Tehát a mint előbb mondtam, az a két bolond belém szeretett s meg is vívott miattam.

A stenografus a litografust torkon, — emez pedig amaz szíven lötte.

Mind a kettő meghalt.

A fonografus valahogy megtudta, hogy az a két oktondi miattam vívott meg — s elkergetett magától.

Tárt karokkal fogadott a paragrafus, — s di-

eseretére legyen mondván meg is esküdtöt vélem.

Letünk törvényes férj és feleség!

Hanem ez a törvényes állapot nemsokára törvénytelenre változott. A férjem ugyanis azt mondta, hogy én hozzá hűtelen vagyok! Én? . . . hűtelen? . . . talán azért, hogy a rokonszenves arczokkal tüstént ismeretséget kötök? . . . hisz' ez neveltség! . . . Hanem az uram igen is komolyan vette a dolgot, — valóperit indított ellenem s addig ezítáta önmagát, — t. i. a §-t, — miglen törvényesen elválasztottak bennünket.

Szentpétervárról — Varsóba menekültem; ott nem találtam egy rokonszenves arczot sem, — s azért onnan ide jöttem. Ön az első, ki e városban magára voná figyelmemet!

Ó elhallgatott én pedig nagyot sóhajtottam.

Istenem miért nem lehettem én a „grafusok“ elseje a kaligrafus! . . . Én talán szebben tanítottam volna meg e szép asszonyt a hűség és szerelem leírására.

— Ön csak nem „grafus“? t. barátom; kérdé-
tőlem kis szünet mulva.

— Sajnos, hanem én is az vagyok; még
pedig: krix-kraxografus!

Elszörnyűködött a „grafus“ mesterségek e
sokaságán s a faképnél hagyott.

Szép asszony volt, — csak hogy csapodár! . . .
Kár érte! . . .

(Mintha bizony én jobb volnék?!)

Füles Piktör.

Különfélék.

A től korán beütött. F. október hó 1-én
Lősen hó esett. Az időjárás egészen télire változott.

A nyomor áldozata. Freier István helybeli
születésű cipész Szegeden a robogó vonat elé
vetette magát, mely testét darabokra szakgatta.
Nem tudta lakbérét kifizetni, ez vitte a kétségbe
esett lépésre. Egy árva maradt.

Lopás. Kurimán, Spira Herman ottani keres-
márostól esőtörtökön éjnek idején 2 párnát és több
ruhaneműt elloptak.

Megrázó eset történt e hó 1-én Pardubitzban.
Albel katonai állatorvos agyonlőtte magát. Midőn
ősz atyja meglátta fia holttestét, felvette az öngyilk-
kos mellett fekvő fegyvert s agyonlőtte magát.

Tűzvész. Szerdán éjnek idején Sebesen tűz
ütött ki, mely két házat elhamvasztott.

Havi folyóirat a magyarosodás érdekében.

Ardényi Dezső, ki a pozsonyi magyar lapban oly
erélyesen védelmezte a magyarosodás ügyét,
Budapestben havi folyóiratot indít meg „Magyar-
ország“ ezim alatt. A mutatványszám másfél iven
már megjelent. A magyarosodás érdekeiben kíván
küzdeni és a czelhoz való eszmékkel szolgálni. A
lap közleményei mind a magyarosodás ügyét han-
goztatják, ezekben, apróbb jegyzetekben. Közli
a sárosmezei magyar népnevelést terjesztő egylet,
a szathmári Széchenyi-társulat, a budapesti magyar
egylet alapszabályait, s külön rovata van a magya-
rosodás mozgalmának. A nagy eszmék e folyó-
iratából minden hóban egy szám jelenik meg, s
előfizetési ára egész évre 4 frt. Az előfizetések a
szerkesztőnek Sándor útra 12. sz. a. küldendők.
Ki ne óhajtana ily czelhoz teljes sikert és minél
több előfizető.

Városi hadkötelesek. Az 1883-ik évi unjon-
cozásra városunk részéről 105 I-ső, 53 II-ik és
43 III-ik korosztálybeli védköteles iratott össze.

Jubiläum. F. hó elsején a helybeli kir. kath.
főgymnasium egyik érdemesült, köztisztviselőben
álló tanára, Grabovitz Gergely, tanárságának 25
éves jubileumát ünnepelte. Kartársai dísz-s album-
mal lepték meg őt, mely a tanárkar tagjainak
arczépeit tartalmazta. Tisztelgett nála az ifjuság
is, melynek érzelmeit Baán Árpád tolmácsolta.
Mi is szívből üdvözöljük a derék férfit és sok ily
szakképzett, buzgó és hazafias gondolkodású tanárt
kivánunk a hazának.

Érdektes térkép. A „Magyarország“ szerkesz-
tősége Budapestben. Sándorútra 12. sz. következő
érdektes térképet adta ki: A magyar országgyűlési
választó-kerületek térképe az 1881. évi képviselő-
választásoknak pártszínezet szerinti kitüntetésének.
Tervezte Gróf Kreith Béla.

Eperjesi Széchenyi-kör. Az eperjesi Szé-
chenyi-kör zenészi szakosztályának f. hó 23-án,
esti 6 órakor rendezte első házi zeneestélyét, melyre
a kör összes tagjai meghívatnak. Az estély műsora
a kör helyiségeiben szokásos módon tétetik közzé.

S z i n h á z.

Színházunkban Sággy és Dobó színtársulata
f. hó 7-én kezdte meg előadásait. Első fölléptül
„Fabricius ur leánya, vagy a 30 éves fegyencz“

Wilbrandt Adolf 3 felvonásos német színműve
adatott Ditrói M. magyar fordításában. A darab
magában véve unalmas s meséje sem valami kü-
lönös. Fabricius (Sággy) nevével Reinhold Ida,
operaénekesnővel (Tarján Erzsébet) nagy szegény-
ségben él, s hogy ennek kényelmét előmozdít-
hassa lopásra adja magát, a miért őt 30 évi
fegyházra ítélik. Közben Reinhold Ida híres éne-
kesnővé női ki magát s elhatározza, hogy lá-
nyával, Stern Agathával (Eszéky Emma) ki Rolf
gyárosnál (Krémér Sándor) van szolgálatban al-
kalmazva megösmerteti magát. Lányja azonban,
ki iránt Rolf nagy rokonszenvvel viseltetik, nem
hajlandó őt anyjának elismerni. Igen megható
jelenet, midőn Fabricius Rolfnak, — kihez mint
kiszabadult rab segélyt jött kérni, — elbeszéli
élete történetét Agatha — a saját lánya jelenlé-
tében. Apa s lány fölösmerik egymást; — az
apa azonban menekül, nehogy lánya szerenésé-
nek gátul szolgáljon. Még egy intermezzo, mely-
ben Fabricius ismét mint rabló elfogatik. A
törvény előtt azonban bebizonyodik ártatlansága s
ő szabad lesz. A neje Reinhold Ida ifjúkori bü-
neit levezeleklendő visszavonul s végre Rolf és
Agatha egymásé lesznek. — A darabban, mely-
ben kétségen kívül igen sok életigazság van ki-
mondva, — a főbb szereplők díszesrezen alaki-
tottak; játékuik összhangoz s szabatos volt.

Ezt megelőzte Munkácsy Mihály „Krisztus
Pilátus előtt“ világhírű festménye után előállított
előjáték. A képlet sikerült csak hogy a vörös
bengali tűzfény nagyon is vörös volt egy kissé;
helyesebben lett volna alkalmazva a halovány
szín.

Közönség meglehetősen számmal.

Vasárnap, október 8-án színpad került Al-
mási Tihmér 1000 frank pályadíjt nyert 4 fel-
vonásos fővárosi életképe, a „Milimári“. Az
előadás igen sikerült, csak azt sajnáljuk, hogy a
dalokat nem hallhattuk; (Reméljük, hogy az igaz-
gató urak még egyszer színpad hozták ez ujdun-
ságot, — de minden kihagyás nélkül!)

Özvegy Koresekne vendéglősnének (Kele-
menné G. Laura) van két leánya Tini (Eszéky
Emma) és Fini (Szabolesiné D. Roza), kik minden
áron fejhez akarják menni s e végből lányok
egyike rábeszéli az anyát, hogy Boros pékmester-
től, (Sziklai János) — ki már valamennyi lányát
férjhez adta, — szerezze meg azt a férjfogó ka-
ros székét. Ez a karosszék a baj okozója. Vandrák
kárposzt (Sággy) Koresekne részére ellopja a szé-
ket és pedig azon perczben, midőn Boros s neje
a reájuk bizott, de elveszett lányt Verát (Bodor
Etel) megtalálják. Verának az öröksége abba a
karosszékba van bevarrva. Van siras-rivás, mig
végre természetesen a széket Koresekneél meg-
találják, csak hogy a pénz már nincs benne, mert
azt a Vera nevelő atyjának Sajtárnak (Szabolesi)
korhely fia (Krémér Sándor) már kilopta s azt
Herschel Mór, ágensnél (Dobó) be is váltotta. Az
ágens a darab megoldója, a mennyiben, —
minthogy „égeti“ a zsebet „az a“ pénz, — rá-
beszéli Verát, hogy vegye ki Sándortól honnan
vette a pénzt. A pénz megkerül s Vera (Milimári)
Boros Ferencz (Kiss Sándor) nevévé lesz. Ez a
darab tulajdonképeni tartalma. — Bodor Etel
szép Milimári volt s játékuival már eddig is meg-
nyerte a közönség tetszését. Igen jól alakított
Sziklai János s komikus játékuival úgy ő, mint
Herschel (Dobó), Vandrák (Sággy) és Janó, Saj-
tár mindenes (Ujvárosi) folytonos derűtségben
tartották a közönséget. Ujvárosinak kár volt zene
nélkül en-kelnie. Krémér S. Eszéky E. s Szabo-
lesiné D. R. szintén hozzájárultak a darab sikeré-
hez. Kiss Sándor igyekezett megfelelni szerepének,
s csak az a megjegyzésünk, hogy nagyon m o n o t o n
hangu szerelmes volt, — aztán egy kissé
szabadabb mozgás is helyén volna.

Közönség meglehetősen.

Kedden, f. hó 10-én adatott Benedeknek mu-
lattató 4 felvonásos vígjátéka „A kiespott diákok“. Az
előadás sikerült, s talán még jobb lett volna,
ha Eszéky E. kisszony közben meg nem beteg-
szik s egy-két szereplő jobban tudja a szerepet.
Nevetünk eleget, valahányszor a három sógor,
Kronau (Sággy), Hirschbach (Sziklai) s Tannenheim
(Ujvárosi) színpadra léptek. A „regényes“ Emmát
igen kedvesen s pompá-an játszta Bodor Etel. A
többi szereplők is, mindnyájan helyes felfogással
játsztak, szóval a darab előadása a sikerültek közé
tartozik. E helyütt csak azt jegyezzük meg, hogy
az igazgató urak jobb „kellekes“-t tartanak, —
mert az mégis csak nagyon furesin veszi ki magát,
ha egy várunő pompás szalonjában „gyufatartó“
helyettesíti a tintatartót!

Közönség esekély számmal.

Csütörtökön, f. hó 12-én Brachvogel „Kol-
dusnő“ ezimű 5 felv. színműve Sággy Anna fel-
lépteül. — Mint minden német sentimentális
színmű, úgy ez is végtelenségig unalmas.

A szereplők mindent megtettek a darab
megmentésére. — fáradságok azonban hasztalan
volt. Bergen Pál, Kovács (Sággy) s Margit neje
(Sághiné Anna) játéka első helyen érdemel emlí-
tést. Sághiné játéka díszesretere válik, úgy hangja
mint alakjában van valami drámai jellem vonás
s a közönségre igen jó hatással volt, az első sikeres
föllépés. Csodáltuk a kis Sággy Rózsát; (Mari
szerepében) igen jól befantulta szerepét, sőt még
gestikulált is; valaha jó színésznő lesz belőle.

Hálás volt még Miska Kovácsinas szerepe, melyet
Dobó igen élethíven adott. A többi szereplők is
jól alakítottak, csak hogy szerepük részben oly há-
látlan, részben oly esekély volt, hogy alig érdemel
említést.

Közönség igen esekély számmal.

A társulatról semmi rosztat sem mondhatunk
Mindnyájan elég ügyesen s igyekezettel játszanak.
Jó lélekkel ajánlhatjuk a t. közönség figyelmébe a
társulatot s azon reményünknek szeretnénk adni
kifejezést, hogy oly üres ház, mint f. hó 12-én
volt, többé nem lesz!

r+ö.

Podhorányi Nándor's

erster Toast am Offiziers-Banquet zu Eperies
den 5. October 1882.

Meine Herren!

Glücklich ist das Land, glücklich der Mo-
narch, deren Staatsbürger die vom Kampflage
heimkehrenden Krieger, mit offenen Armen
empfangen!

Glücklich und mächtig ist dieses Land, denn
in einem Staat, der sich solcher Erscheinungen
erfreuen kann, ist das natürliche und normale
Verhältniß zwischen Bürger und Soldaten, die
richtige Harmonie zwischen Macht, Recht, und
Gefetz hergestellt!

Ein Staat wo Bürger und Soldat Hand
in Hand und Mann an Mann in richtigen
Verständniß des eigenen und gemeinsamen In-
teresse gegen ein Ziel trachten, — ein Staat,
wo die Krone die eigenen Interessen, mit den
des Volkes verbindet, dieses Land, dieser Staat,
ist unbefiegbar! Die Geschichte ist der Beweis!
Die Geschichte ist das Weltgericht!

Lange, sehr lange, zogen trübe Zeiten über
die beiden Monarchien, die nicht nur Gefetze,
nicht nur Traditionen und Geschichte, sondern
auch das gemeinsame Interesse an einander
knüpfen!

Fehler, Mißverständnisse, und eine falsche
Auffassung des dynastischen, und gemeinsamen
Interessen und mitunter Einflüsse und Factoren
die ich nicht erwähnen will, schlugen auf De-
scennien eine unüberwindbare Klust zwischen Ci-
vil und Militair!

Verluste und Demüthigungen waren die
Sühne dieser social-politischen Unnatur!

Unsichtbare und unlenkbare Weltgefetze, an
denen selbst die Macht der Bajonette bricht,
führen die Staate und Völker in ihrer Ent-
wickelung, somit die ganze Menschheit gegen
ein ungekanntes, geheimnißvolles Endziel! Sie
sind auch das Asyl der politischen Moral, sie
sind die Rächer einer socialen oder politischen
Unnatur, denn auch die Politik hat ihre Moral!

Doch genug! Freuen wir uns meine Herrn,
wenn dieser böse, unheilvolle Stern auf den
politischen Horizont des gemeinsamen Vaterlan-
des untergegangen und hoffen wir das der Aus-
gleich vom Jahre 1867 für Krone und Volk,
die heranbrechende Morgenröthe einer glänzenden
und beglückenden staatlichen Zukunft sein wird!

Und ich meine Herrn schätze mich glücklich,
bei dieser so friedlichen und langersehnten Ver-
brüderung, die Gefühle und Wünsche meines
ganzen Vaterlandes in freimüthig ehrlicher
Sprache ausdrücken zu können!

Heute kehren die Feldbataillone unserer
heimatlichen Regimenter von den wilden Bergen
Herzegovina's zu ihren väterlichen Hütten zu-
rück — und der, der heute die wogenden Mas-
sein überblickte, die den hiesigen Bahnhof fül-
ten und umgürteten um den ankommenden
Brüdern ein herzliches „Willkommen“ entgegen-
zubringen, dem mußte die Ueberzeugung werden:
daß die Klust sich schließt, die so lange die
Brüder und Söhne eines Vaterlandes von ein-
ander trennte!

Der in der Heimath zurückgebliebene Bür-
ger kann dem vom Feldzug heimkehrenden Krie-
ger nie herzlich genug empfangen, denn dieser
setzt auf Spiel und legt seinem Vaterlande zu
Füßen das, was ihm kein Orden, keine Würde
und keine Schätze zu ersetzen im Stande sind!
Selbst die Krone ist zu arm, um das zu loh-
nen; denn er legt seinem Vaterlande das Glück
seiner Familie, sein Leben zu Füßen! Und jeder
Patriot windet gerne den Vorbeerkrantz dem
heimkehrenden Krieger, der für Recht, Vater-
land und Dynastie gekämpft!

